

Počet zmínek: 1

Online: 1

Seskupeno dle: Typu média

Seřazeno dle: Datum vydání - od nejnovějších

Online 1

Jak křehká baletka Josefa Somra vytřela všem zrak

[přejít na web](#), [zobrazit sken](#)

Online, Datum publikace: 05.01.2026 22:20, Datum importu: 05.01.2026 5:59, Zdroj: krajskelisty.cz, Autor: Adina Janovská, Rubrika: Hlavní město Praha, Periodicita: Denně, Provozovatel: Czechberry s.r.o., Země: CZ, AVE: 3 000 Kč, GRP: 0,09, OTS: 8 145, Měsíční návštěvnost: 587 599, Celková návštěvnost: 526 430, RU/den: 8 145, RU/měsíc: 108 134

TAJNOSTI SLAVNÝCH: Začínala jako tanečnice, takže ji jako herečku zpočátku kdekdo podceňoval. Brzy ale kolegové, diváci i kritika nestačili zírat.

Na první pohled působila jako primabalerína, tvář s výraznými tmavými očima, drobná a křehká. To ale opravdu jenom napohled. Spoluzakladatelka pražského Činoherního klubu zářila v dramatech přesným ztvárněním vnitřně rozporuplných postav, v komediích svérázným humorem a jedinečnou mimikou. Navíc uměla i mistrně pracovat s hlasem, od něžných holčičích tónů přes sametový, uklidňující alt až po pavlačovou dryáčnici. „Pokud jde o Jiřinu Třebickou, mělo její herectví vždy cosi společného s uměním klaunů. ... Cosi klaunského jako by měl v sobě celý její herecký zjev a projev. Proto, ale nejen proto ji kolegové přirovnávali k Giuliettě Masinové,“ napsal o ní dramatik a divadelní režisér Jaroslav Vostrý ve své knize O hercích a herectví. by se v těchto dnech dožila pětadevadesáti let.

Tanečnice, nebo herečka?

Narodila se jako 1. listopadu 1930, už v osmi letech ale přišla o maminku, takže pak žila na pražském Smíchově jen s babičkou a starší sestrou. V roce 1948 se stala jako tanečnice bez odborné přípravy elévkou souboru divadla v Českých Budějovicích, kde také poprvé vystoupila v činoherním představení. V roce 1952 se stala tanečnicí **Státního divadla v Ostravě** a po jediné sezóně přešla do Městského divadla mladých (dnešní Divadlo Petra Bezruče – pozn. autorky). A v roce 1959 nabral její umělecký život nový směr, poté co do divadla nastoupila nová garda, mimo jiné i režisér Jan Kačer, v repertoáru složeném z kvalitních her současných českých autorů, nových překladů moderních i klasických děl a kabaretních představení. Divadlo začalo nabízet publiku kvalitní tvorbu současných českých autorů, nové překlady klasických děl i kabaretní představení.

Česká Masina

Tak jí leckdo začal říkat už tenkrát. Byla křehká a citlivá a současně energická, rozhodná i živelná. Odhodlaná, cílevědomá a velmi pracovitá, se smyslem pro drama i komedii, schopná okamžitě reagovat i vyjádřit duševní rozpolcenost. Největší úspěch jí vynesla v roce 1964 Anna v Periférii Františka Langera, jejímuž osudu dokázala i díky taneční přípravě vdechnout autenticitu a tragickou důstojnost. V té ji také zahlédl během představení pro školy Josef Abrhám, který o ní v knize Činoherní klub 1965-2005 prohlásil: „Byl to pro mne jednoznačně mimořádný objev a potěšení, že někdo někde ‚funguje‘ tak, jak já jsem se teprve fungovat chystal...“

Kačerova hvězda

V roce 1965 přešla ve skupině kolem Jana Kačera do pražského Činoherního klubu, kde mohla naplno rozvinout komediální talent. A hned o rok později přímo zazářila pod vedením režiséra Evalda Schorma jako Soňa v dramatinizaci románu F. M. Dostojevského Zločin a trest. Brilantně zahrála cudně náruživou Ženu v Machiavelliho Mandragole stejně jako starou shrbenou Druhou dámou, hltající krvavé historky ve Smočkově Bludišti či neurotickou, upjatě koketující Chřestecovou se sebevražděnými sklony ve Smočkově Kosmickém jaru. A v souboru zůstala i po odvolání Jaroslava Vostrého z funkce uměleckého šéfa.

Královna nové vlny

Před filmovou kamerou dostala první příležitost hned po návratu do Prahy, v roce 1966 jí Evald Schorm svěřil postavu zdravotní sestřičky v prvním celovečerním filmu, který byl natáčen v psychiatrické léčebně v pražských Bohnicích, psychologickém dramatu *Návrat ztraceného syna*. V roce 1968 ztvárnila hlavní postavu profesorky a spisovatelky Olgy Machové v psychologickém dramatu *Antonína Máši Ohlédnutí*, za kterou dostala Cenu Trilobit 1968. A o rok později ji Jiří Menzel obsadil jako manželku bývalého truhláře a brigádníka Drobečka v podobenství na motivy povídek Bohumila Hrabala *Skřivánci na niti*, které vzápětí skončilo na dlouhá léta v trezoru.

Ustláno na čekankách:

Druhá a poslední

Od počátku sedmdesátých let nabídek postupně ubývalo, svoji druhou a poslední hlavní roli dostala v roce 1971 v psychologickém dramatu *Šance*. Přesto si ji asi spíš vybavíte jako novinářku v hořké komedii *Pět mužů a jedno srdce*, natočené podle scénáře Jaroslava Dietla, matku studenta Imricha v Mášově dramatu *Rodeo*, paničku Uždilovou ve válečném dramatu *Poslední ples na rožnovské plovárně*, jehož předlohou se stala novela Karla Štorkána, který spolupracoval s režisérem Ivo Novákem i na scénáři, či starší prostitutku ve válečné romanci Karla Kachyni *Lásky mezi kapkami deště*. A v roce 1976 se poprvé objevila i v televizní inscenaci, pohádce režisérky Vlasty Janečkové *Kráska*, natočené podle povídky osvědčeného pohádkáře Josefa Štefana Kubína.

O drogách i alkoholu

V osmdesátých letech byli filmoví tvůrci vůči ní lakomí, před kamerou stanula jen osmkrát, navíc pouze ve vedlejších rolích. Za připomenutí ale určitě stojí její teta Fanča v krimikomedii *Podfuk*, Marie v dramatu *Zdenka Zaorala Pavučina*, historicky první filmové výpovědi o drogové závislosti a jejích následcích, udřená matka Píšťalová v dramatu *Miloše Zábranského Dům pro dva* či manželka profesora Zlámala v hořké komedii z prostředí protialkoholní léčebny *Dobří holubi se vracejí*. Nebo sousedka Šimková v dramatu *Antonína Máši Skřivánci* ticho, které doplatilo na fakt, že se mezi jeho natočením a uvedením do kin změnil režim, takže filmové postavy už mohly před kamerou říkat cokoli, což v době natáčení ještě neplatilo. Kdyby film vznikl o pár let dříve, mohl se stát kultovním.

Životní ztráty

Poprvé se provdala za divadelního režiséra Karla Jiřího Třebického, manželství ale vydrželo jen krátce. Štěstí neměla ani napodruhé, scénograf a kostýmní výtvarník Luboš Hruža, kterého poznala v Činoherním klubu, emigroval v roce 1968 do Norska a stal se šéfem výpravy Národního divadla v Oslu. Po rozvodu na dálku se stal na čas jejím životním partnerem herecký kolega Josef Somr. Tím ale její životní ztráty neskončily, na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let byla její dcera, malířka a ilustrátorka Marcela Sidonová, donucena StB v rámci akce *Asanace* emigrovat s dětmi Jakubem a Halkou kvůli jejich otci, bývalému vrchníku zemskému a vrchnímu pražskému rabínovi Karolu Sidonovi. „Byla rozvedená, měla malé děcko, o které se starala, a bylo vidět, že si ví rady. Že to není žádný srab, holka, která by si nedovedla v životě najít svoji cestu,“ prohlásil o ní Jan Kačer.

Proč se Hřebejk nedočkal

S jevištěm Činoherního klubu se rozloučila počátkem devadesátých let postavou mámy ve slavné hořké komedii amerického dramatika Sama Sheparda *Pravý západ* (*True West*), o dvou bratřech na opačných koncích sociálního žebříčku a hledání vlastní identity. Na filmové plátno se pak vrátila ještě několikrát, například jako vdova Háta v experimentálním debutu režiséra Jaroslava Brabce *Krvavý román*, ochránkyně zvířat Marečková v psychologickém koncertu Jiřiny Bohdalové a Jiřiny Jiráskové *Fany*, který natočil v roce 1995 Karel Kachyňa, či jako komediantka v podobenství Juraje Jakubiska *Nejasná zpráva o konci světa*. Její poslední filmovou postavou se stala matka majitele autobazaru v tragikomedii *Jana Hřebejka Horem pádem*, její premiéry se už ale nedočkala. S přibývajícím věkem totiž začala trpět zlomeninami a po té poslední, zlomenině krčku stehenní kosti, jí musela být amputována noha. Jiřina Třebická zemřela v nemocnici 23. ledna 2004, takže pro svůj další film *Kráska* v nesnázích si za ni musel Jan Hřebejk najít náhradu.

(zdroje: Wikipedia, ČSFD, Česká divadelní encyklopedie, Činoherní klub, Český rozhlas, Česká televize, Jaroslav Vostrý: *O hercích a herectví*, kolektiv autorů: Činoherní klub 1965-2005)

Jak křehká baletka Jiřího Somra vytřela všem zrak

05.01.2026

Foto: Se svolením Činoherního klubu - Miloš Navotný

Popisek: Jiřina Třebická v roce 1971 jako Nasta v nejslavnějším dramatu Maxima Gorkého Na dně, sondě do života ruské společnosti na počátku dvacátého století

TAJNOSTI SLAVNÝCH: Začínala jako tanečnice, takže ji jako herečku zpočátku kdekdo podceňoval. Brzy ale kolegové, diváci i kritika nestačili zírat.

Na první pohled působila jako primabalerína, tvář s výraznými tmavými očima, drobná a křehká. To ale opravdu jenom napohled. Spoluzakladatelka pražského Činoherního klubu zářila v dramatech přesným ztvárněním vnitřně rozporuplných postav, v komediích svérázným humorem a jedinečnou mimikou. Navíc uměla i mistrně pracovat s hlasem, od něžných holčičích tónů přes sametový, uklidňující alt až po pavlačovou dryáčnici. „Pokud jde o Jiřinu Třebickou, mělo její herectví vždy cosi společného s uměním klaunů. ... Cosi klaunského jako by měl v sobě celý její herecký zjev a projev. Proto, ale nejen proto ji kolegové přirovnávali k Giuliettě Masinové,“ napsal o ní dramatik a divadelní režisér Jaroslav Vostrý ve své knize O hercích a herectví. by se v těchto dnech dožila pětadevadesátilet.

Tanečnice, nebo herečka?

Narodila se jako 1. listopadu 1930, už v osmi letech ale přišla o maminku, takže pak žila na pražském Smíchově jen s babičkou a starší sestrou. V roce 1948 se stala jako tanečnice bez odborné přípravy elévkou souboru divadla v Českých Budějovicích, kde také poprvé vystoupila v činoherním představení. V roce 1952 se stala tanečnicí Státního divadla v Ostravě a po jediné sezóně přešla do Městského divadla mladých (dnešní Divadlo Petra Bezruče – pozn. autorky). A v roce 1959 nabral její umělecký život nový směr, poté co do divadla nastoupila nová garda, mimo jiné i režisér Jan Kačer, v repertoáru složeném z kvalitních her současných českých autorů, nových překladů moderních i klasických děl a kabaretních představení. Divadlo začalo nabízet publiku kvalitní tvorbu současných českých autorů, nové překlady klasických děl i kabaretní představení.

Česká Masina

Tak jí leckdo začal říkat už tenkrát. Byla křehká a citlivá a současně energická, rozhodná i živelná. Odhodlaná, cílevědomá a velmi pracovitá, se smyslem pro drama i komedii, schopná okamžitě reagovat i vyjádřit duševní rozpolcenost. Největší úspěch jí vynesla v roce 1964 Anna v Periférii Františka Langera, jejímuž osudu dokázala i díky taneční přípravě vdechnout autenticitu a tragickou důstojnost. V té ji také zahlédl během představení pro školy Josef Abrahám, který o ní v knize Činoherní klub 1965-2005 prohlásil: „Byl to pro mne jednoznačně mimořádný objev a potěšení, že někdo někde ‚funguje‘ tak, jak já jsem se teprve fungovat chystal...“

Kačerova hvězda

V roce 1965 přešla ve skupině kolem Jana Kačera do pražského Činoherního klubu, kde mohla naplno rozvinout komediální talent. A hned o rok později přímo zazářila pod vedením režiséra Evalda Schorma jako Soňa v dramatisaci románu F. M. Dostojevského Zločin a trest. Brilantně zahrála cudně náruživou Ženu v Machiavelliho Mandragore stejně jako starou shrbenou

Kurzy měn

Aktuální kurzovní listek - **Exchange s.r.o.** 05.01.2026

EUR	24,05	24,35	KURZOVNÍ KALKULAČKA
USD	20,55	20,85	

Více měn / Porovnání kurzů bank / Europlatby ZDARMA

